وەزارەتی داد

ژمارە: ٤١٢ لە ٢٠١٧/٣/١٥

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە لە ماددەی (٩) بڕگەی (١) لە یاسای وەزارەتی داد ژمارە (١٣)ی ساڵی ٢٠٠٧ بڕیارماندا بە دەرکردنی ئەم پەیڕەوەی خوارەوە:-

پەیڕەوی ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠١٧

پەیڕەوی ناوخۆی بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد

ماددەی (١):-

بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد یەکێکە لە دەزگا سەرەکیەکانی پێکهاتەی وەزارەتی داد بەپێی یاسای ژمارە ١٣ی ساڵی ٢٠٠٧ی یاسایی وەزارەتی داد پێك هاتووە کە هەریەکە لە فەرمانگە دادنووسیەکان و بەڕێوەبەرایەتی جێ بەجێ کردن و بەڕێوەبەرایەتی چاودێری ناکامەکان لە خۆ دەگرێت لە سنوری ئیدارەی حکومەتی هەرێمی کوردستان بە ناوچە دابڕاوەکانی دەرەوەی هەرێم.

ماددەی (٢):-

- بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکات کە هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریوس لە یاسا بێت شارەزایی و کارامەیی هەبێت لە ئیش و کارەکانی (فەرمانگەی دادنووسی و بەڕێوەبەرایەتی جێ بەجێ کردن و بەڕێوەبەرایەتی چاودێری ناکامەکان).
- بەڕێوەبەری گشتی بەرپرسیارە بەرامبەر بە وەزیر لە ئەنجام دانی کارەکان بەپێی ڕێنمایی و یاسا کارپێکراوەکان لە چاودێری کردنی چۆنیەتی بەڕێوەچوونی ئیش و کارەکانی فەرمانگەو بەڕێوەبەرایەتیەکانی سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد.
- بۆ بەڕێوەبەری گشتی هەیە راوێژ لەگەڵ وەزیر بکات لە هەر پرس و کێشەیەکی گرنگ کە پەیوەست بێت بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی و فەرمانگەو بەڕێوەبەرایەتیەکان هەروەها ساڵانە بەراپۆرتێك کار و چالاکی فەرمکانگەدادنووسیەکان و بەڕێوەبەرایەتی جێ بەجێ کردن و بەڕێوەبەرایەتی چاودێری ناکامەکان وەزیر ئاگادار دەکاتەوە و بەرچاوو ڕوونی دەداتی لە چۆنیەتی بەڕێوەچوونی ئیش و کارەکان و بەرەوپێش چونیان وە دیاری کردنی کەم و کورتی لە پێداویستی و دارایی و کەل و پەل و میلاکی فەرمانبەر.

ماددەی (٣):-

بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەدادییەکان لەم بەڕێوەبەرایەتی و بەش و هۆبانە و فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتیانە پێك دێت:-

یەکەم: دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی لەم بەڕێوەبەرایەتی و بەش و هۆبانە پێك هاتووە :

١- سکرتێری نووسینگەی بەڕێوەبەری گشتی : فەرمانبەرێك بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەی بکالۆریوس یان دبلۆمی هەبێت .

٢- بەڕێوەبەرایەتی کارگێری: فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەر هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە یاسا یان دبلۆم لە کارگێری بەڕێوەی دەبات کە شارەزاییەکی باشی لە کارگێری هەبێت ئەم بەڕێوەبەرایەتیە لەم هۆبانە پێك دێت:

أ- هاتوو دەرچوو: فەرمانبەرێك هەڵگری بروانامەی دبلۆم لە کارگێری یاخود شارەزایەکی تەواوی لەو بوارە هەبێت سەرپەرشتی دەکات کارەکانی ئەم هۆبەیە بریتیە لە وەرگرتن و دابەش کردنی پۆستەکان و نووسراوەکان و تۆمارکردنیان لە تۆماری هاتوو و دەرچوو وە ئەرشیف کردنیان و چەند فەرمانبەرێك لەو هۆبەیە کاردەکەن .

ب- ئایتی:فەرمانبەرێکی تایبەتمەند سەرپەرشتی ئەو هۆبەیە دەکات کە هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆس یا دبلۆم بێت یاخود شارەزاییەکی تەواوی لەو بوارە هەبێت , کارەکانی بریتین لە سەرپەرشتی کردنی وێب سایتی بەڕێوەبەرایەتی گشتی و وەرگرتن و ناردنی نووسراوەکان بە ئیمەیل و چەند فەرمانبەرێك لەو هۆبەیە کاردەکەن .

ت-کۆگا:فەرمانبەرێکی هەلگری بڕوانامەی دبلۆم لە کارگێری یا شارەزاییەکی تەواوی لەو بوارە هەبێت سەرپەرشتی دەکات و کارەکانی بریتین لە تۆمارکردن هەر کەل و پەلێك و ئامێرێك و پەراوەکان لە تۆماری تایبەتی و ڕێکخستن و پاراستنیان لە کۆگا.

کارەکانی ئەم بەڕێوەبەرایەتیە:

١- چاودێری کردنی دەوامی فەرمی فەرمانبەران

٢- چاودێریکردنی چاککردنەوە و پاك و خاوێن ڕاگرتنی دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی .

٣- دابەشکردنی کار بەسەر فەرمانبەرانی خزمەتگوزار و شۆفێران و چاودێری کردنی کارەکانیان.

٤- سەرپەرشتی کردنی پرسگە.

٥- پێك هێنانی لیژنەکانی کرین و چاککردنەوە و نۆژەنکردنەوە و بەدواداچوون بۆ ئیش و کارەکانیان.

٣- بەڕێوەبەرایەتی خۆیەتی:فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەر هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یان دبلۆم یاخود شارەزاییەکی تەواوی لەو بوارە هەبێت بەڕێوەی دەبات ئەم بەڕێوەبەرایەتیە لەم هۆبانە پێك دێت :

أ- دۆسیەکان: فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەکات کە هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆس یاخود دبلۆم بێت چەند فەرمانبەرێکی دیکەش هاوکاری دەکات.

ب- میلاکات: فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەکات کە هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆس یا دبلۆم بێت و چەند فەرمانبەرێکیش هاوکاری دەکەن لەکارەکانی کە بریتیە لە ڕێکخستنی میلاکی سەرجەم فەرمانگە و بەریوەبەرایەتیەکانی سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد و دیارکردنی میلاکی پێویست.

٤- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی : فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەکات کە هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆسی بێت لە یاسا و چەند فەرمانبەرێکیش هاوکاری دەکەن لەکارەکان بەم کارانەی خوارەوە هەڵدەستێت:

أ- پێك هێنانی لیژنەكانی زیاد كردن و كەمكردنەوە و كرین و فرۆشتنی مولك وماڵی دەوڵەت .

ب- پێك هێنانی لیژنەكانی لێكۆلینەوە.

ت- ئامادەبوون لە دادگاكان وەك نوێنەری بەڕێوەبەرایەتی گشتی لایەنە لە داواكان.

پ- ئامادەكردن و رێكخستنی گرێ بەستەكان بە هەموو شێوەیەك

ج- بەگوێرەی مادده (٩) لە یاسای هەمواركراوی دادنووسی ژمارە (٣٣)ی ساڵی ١٩٩٨ دەسەڵاتەكانی راستاندنی (توثيق) ی گرێبەستەكان و بەڵێننامەكان و دەستەبەرەكان ی هەیە تایبەت بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەكانی داد.

٥- بەڕێوەبەرایەتی ژمێریاری : فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەر سەرپەرشتی دەكات كە هەڵگری بڕوانامەی بكالۆریوس یاخود دبلۆم بێت لە ژمێریاری و شارەزاییەكی تەواوی هەبێت لەو بوارە وە چەند فەرمانبەرێك یارمەتی دەدەن بەم كارانە هەڵدەستێت:

أ- رێكخستنی تۆمارەكانی ژمێركاری داهات و خەرجی .

ب- ووردبینی كردنی خشتەی داهات و خەرجییەكانی مانگانە وە هەروەها یەكخستنەوەی خشتە داراییەكان وە ئامادەكردنی بەمەبەستی پێدانی بۆلایەنی پەیوەندیدار.

هەروەها بەڕێوەبەرایەتی ژمێریاری ئەم هۆبەیە لە خۆدەگرێ:

- هۆبەی بوودجە :فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەكات كە هەڵگری بڕوانامەی بكلۆریۆس یاخود دبلۆم یاخود شارەزاییەكی تەواوی لەو بوارە هەبێت كارەكانی بریتیە لە ئامادەكردنی بوودجەی ساڵانەی خەملێنراو.

٦- بەشی پلان دانان: ئەم بەشە بەهەمان شێوەیە بەرپرسیاریەكەی لەلایەن فەرمانبەرێك كە هەڵگری بڕوانامەی بەكالۆریۆس یاخود دبلۆم بێت وەردەگیرێت كە كارەكانی بریتین لە كردنەوەی خوول بۆ فەرمانبەران و دابین كردنی زەوی بۆ پرۆژەكان و باڵەخانە بۆ ئەو فەرمانگانەی شوێنی كاركردنیان گونجاو و شیاو نیە وە ئامادەكردنی پلانی ساڵانەی بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەكانی داد و فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتیەكان بۆ باشتر بەڕیوەچوونی ئیش و كارەكان و زیاتر خزمەتكردنی هاووڵاتیان وە ئەم بەشە لەم دوو هۆبەیە پێك دێت:

أ- بەدواداچوون: فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەكات كە هەڵگری بڕوانامەی بكالۆریۆس یاخود دبلۆم بێت وە كارەكانی ئەم هۆبەیە بریتیە لە بەدواداچوون بۆ راپۆرتەكانی سەرپەرشتیاری دادی و هەر لێژنەیەكی تایبەتمەندی دیكە وە هەروەها بەدواداچوون بۆ ئەو پرۆژانەی كە لە بواری جێبەجێ كردن و تەواو بووندان وە دەست نیشان كردنی هەر كەم و كوریەك كە بەدی بكرێت .

ب- ئامار: فەرمانبەرێك سەرپەرشتی دەكات كە هەڵگری بڕوانامەی بكالۆریۆس یاخود دبلۆم بێت وە كارەكانی ئەم هۆبەیە بریتیە لە ئامادەكردنی ئاماری مانگانە و وەرزی و ساڵانەی كارەكانی فەرمانگە و بەڕێوەبەرایەتیەكانی سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی بەپێی فۆرمێكی تایبەت كە ئامادەكراوە بۆ ئەو مەبەستە.

٧- بەشی ووردبینی: ئەم بەشە فەرمانبەرێکی تایبەتمەند کە هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یا دبلۆم لە ژمێریاری یاخود شارەزاییەکی تەواوی لەو بوارە هەبێت بەرپرسیاریەتی وەردەگرێت کە کاری ووردبینی کردنی ناوخۆییە واتا (تدقیق داخلی) بۆ کارەکانی بەڕێوەبەرایەتی ژمێریاری و لێژنەکانی کرین و هەروەها وەڵام دانەو و بەدواداچوون بۆ راپۆرتەکانی چاودێری دارایی .

ماددەی(٤):-

أ- بەڕێوەبەری گشتی بۆی هەیە بەپێی پێویستی هەندێك لە دەسەڵاتەکانی بدات بە بەڕێوەبەرەکانی دیوان , یان دادنوسی یەکەمەکانی فەرمانگە دادنووسیەکان و بەڕێوەبەری جێبەجێ کاریە دادییە یەکەمەکان و بەڕێوەبەری چاودێری ناکامەکان سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد.

ب- بەڕێوەبەری گشتی بۆی هەیە بەپێی پێویست ڕێنمایی بەمەبەستی کار ئاسانی لە جێبەجێکردنی یاساکان دەربکات بەگوێرەی یاسا کار پێکراوەکانی یاسای دادنووسی ژمارە (٣٣)ی ساڵی ١٩٩٨ ی هەموارکراو یاسای جێبەجێ کردنی ژمارە (٤٥)ی ساڵی ١٩٨٠ هەموارکراو وە یاسای چاودێری ناکامەکان ژمارە (٧٨)ی ساڵی ١٩٨٠ هەموارکراو.

ماددە (٥):-

١- بەڕێوەبەری بەشەکان لە دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی فەرمانگەکانی داد بۆیان هەیە ئەرك و ئیشوکارەکان بەسەر کارمەندەکانیان دابەش بکەن .

٢- بەرزکردنەوەی راپۆرتی تایبەت بۆ بەڕێوەبەری گشتی لەکاتی دیاریکراو وپێویست لەسەر لێهاتوویی و توانای فەرمانبەرەکان لەمەڕ بەڕێوەچوونی کارەکانیان لەگەڵ پێشنیارەکانیان دەربارەی ئەو ڕێوشوێنانەی پێویستە بگیرێتەبەر.

٣- بەرزکردنەوەی ڕاپۆرتی نهێنی ساڵانە بۆ بەڕێوەبەری گشتی لەسەر کارمەندان.

ماددەی(٦):-

ئەم پەیڕەوە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی رەسمی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

سـنـان چلبی
وەزیـری داد